

כג

משנה.

דיני ממונות בשלשה.
 זה בורר לו אחד, וזה בורר לו אחד,
 לר"מ ושניהן בוררין להן עוד אחד,
 וחכ"א: שני דיינין בוררין להן עוד אחד.
 לר"מ: זה פוסל דיינו של זה וזה פוסל דיינו של זה.
 וחכ"א: אימתי - בזמן שמביא עליהן ראייה שהן קרובין או פסולין,
 אבל אם היו כשרין או מומחין מפי בית דין - אינו יכול לפוסלן.
 ר"מ: זה פוסל עדיו של זה, וזה פוסל עדיו של זה,
 וחכ"א: אימתי - בזמן שמביא עליהן ראייה שהן קרובין או פסולין,
 אבל אם היו כשרין - אינו יכול לפוסלן.

לר"מ: שזה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד.

הא סני כג' למה צריך ט' [ג כד]

ה"ק: כשזה בורר לו ב"ד, וזה בורר ב"ד שניהן בוררין להן עוד אחד.
 והך דאפילו לזה יכול לעכב? אף שאר"א שכופין את הלזה ודן בעירו.
 א. בר"ז: בערכאות שבסוריא שנו שאף הלזה יכול לעכב. ה"נ כאן.
 ב. ר"פ: אפילו מומחין, כגון ב"ד דר"ה ור"ח, שאמ"ל: לתובע שאינו מטריחו.
 וקשה: דאמרי' שני דיינין בוררין להן עוד אחד,
 ואי"ד דהיינו בי"ד שמחפשים אחר עוד ב"ד אחר שפסלו אותם?
 ועוד: מאי זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד?
 ג. אלא ה"ק: כשזה בורר לו דין אחד וזה בורר לו דין אחד - שניהן בוררין
 להן עוד אחד. שמתוך כך יצא הדין לאמיתו.

וחכמים אומרים שני הדיינים בוררים עוד אחד.

אין העדים חותמין על השטר אא"כ יודעין מי חותם עמהן.

לר"מ לא כר"י מרב ולרבנן כר"י מרב

- דכו"ע מרב: ובעי דעת הדיינין, וחלקו אם צריך גם דעת בעלי דינים.

וכן תנ"ה נקיי הדעת שבירושלים עושין:

לא חותמין על השטר אא"כ יודעין מי חותם עמהן.

ולא היו יושבין בדין אא"כ יודעין מי יושב עמהן,

ולא היו נכנסין בסעודה אא"כ יודעין מי מסב עמהן.

זה פוסל דיינו כו'.

כל כמיניה דפסיל דייני?

רבי יוחנן: בערכאות שבסוריא שנו, אבל מומחים - לא.

הא מדסיפא, וחכ"א: דאם היו כשרין או מומחין מפי בית דין - אינו

יכול לפוסלן, מכלל דר"מ גם במומחין?!

ה"ק - אבל אם היו כשרין - נעשו כמומחין מפי ב"ד, ואינו יכול לפוסלן.

וקשה שהרי אמר לר"מ: לא כל הימנו שפוסל דין שמומחה לרבים!

- אימא: לא כל הימנו שפוסל דין שהמחוהו רבים עליהם. וכן תנ"ה

דלר"מ לעולם פוסל והולך, עד שיקבל עליו ב"ד שמומחה לרבים.

ואף דעדים כמומחין ואר"מ: זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה

איתמר עלה: ר"ל: פה קדוש יאמר דבר זה? תני - עדו.

ולא לענין ממון שכבר התורה פסלתו ולא לענין שבועה שנאמן כתרי

ולענין לממון שקיבלו עליו כשנים דקמ"ל דיכול לחזור בו, תנינא:

אמר לו נאמן עלי אבא נאמן עלי אביך נאמן עלי שלשה רועי בקר,

ר"מ: יכול לחזור בו, וחכ"א: אינו יכול לחזור בו.

ואר"ד בדר'נ מכרד"י: כגון דקבליה עליה בחד.

- צריכא, באבא ואבוך דלר"מ יכול לחזור בו אף דחזו לעלמא

ובחד כשנים דאף לרבנן שלא מודים לר"מ אף דלא חזי לעלמא

- ויקשה מדתני רישא דיינו וסיפא עדיו, אלמא דוקא קתני!

א. אר"א: כבא הוא ואחר לפוסלן. ודחי' דנוגע בעדותו הוא!

ב. ראבדר"א: כגון שקרא עליו ערער. דפגם משפחה ולא דגולנות דנוגע בעדות הוא

ולר"מ: הני אמשפחה קמסהדי, ואיהו ממולא קפסיל.

ולרבנן: סוף סוף נוגע בעדותו הוא.

ר"ד מר"ז: מחלוקת בשתי כיתי עדים, דלר"מ: צריך לברר, ולרבנן: א"צ לברר.

אבל בכת אחת - לכו"ע אין יכול לפוסלן.

אמרו לפני נמצאת כת שניה קרובין או פסולין, מהו?

- אמר להן: כבר העידו עדים הראשונים.

כג